

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Жадан Т.А., Демиденко М.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Оцінка та прогнозування ймовірності банкрутства суб'єкта господарювання є невід'ємними етапами діагностики фінансово-економічного стану підприємства. На даний час у вітчизняній і закордонній практиці відомо та використовується понад 200 моделей, які дозволяють комплексно оцінити ймовірність банкрутства підприємства. Усю сукупність цих моделей можна об'єднати в три основні групи: теоретичні, статистичні та моделі на основі штучного інтелекту.

В 64% випадків для оцінки ймовірності банкрутства підприємства використовують статистичні моделі [1]. В межах даного підходу виділяють такі основні методи моделювання, як: дискримінантний аналіз, аналіз умовної ймовірності, аналіз виживання, бінарний вибір та кластерний аналіз.

За частотою використання моделі штучного інтелекту значно поступаються статистичним методам. Їх використовують лише в 25% випадків [1]. В рамках цієї групи виділяють наступні методи моделювання: нейронні мережі, дерево рішень, теорія нечітких множин, експертні системи, метод опорних векторів та генетичні алгоритми.

Теоретичні моделі для оцінки ймовірності банкрутства підприємства застосовуються лише в 11% випадків [1]. Для теоретичного обґрунтування причин або наслідків банкрутства використовують такі методи: теорія кредитного ризику, балансова зміна, моделі на основі ринкових показників, теорія розорення гравця, моделі на основі макроекономічних показників та теорія менеджменту.

Статистичні моделі та моделі на основі штучного інтелекту побудовані на індукційному методі та зосереджують свою увагу саме на симптомах банкрутства підприємства. Тобто, на основі емпіричних даних за допомогою індуктивних аргументацій пояснюють, чому на практиці деякі підприємства стають банкрутами. Теоретичні моделі в свою чергу використовують метод дедукції. Тобто, на основі певних фінансових теорій пояснюється за допомогою дедуктивної аргументації, чому певна частина підприємств може стати банкрутами [2].

Отже, на сьогодні існує достатньо широкий спектр моделей для оцінки та прогнозування ймовірності банкрутства. Однак для отримання більш якісних результатів, рекомендується використання одночасно кількох методів.

Література:

1. Aziz M., Dar H. Predicting corporate bankruptcy – where we stand? / Corporate Governance Journal. -2006. - Vol. 6, No1. - PP. 18–33.
2. Сушко В.І. Класифікація моделей оцінки ймовірності банкрутства підприємств / В.І. Сушко, Т.С. Павлюк // Економіка: теорія та практика. – 2014. – № 1. – С. 72-83.